

заштите за време економске кризе, а период формирања ове доктрине може се поделити на две фазе: од 2002. до 2006. године, када је Уставни суд одлучивао о уставности правних аката којима су смањена зајемчена права из области социјалне заштите, због последица тзв. „руске економске кризе“ на развој економије државе Литваније (у овом периоду, Уставни суд је усвојио неколико одлука којима је започето формирање ове доктрине); и од 2009. године до данас, када је Уставни суд формирао уставну доктрину којом се ограничавају зајемчена права социјалне заштите због последица глобалне економске кризе по економију државе Литваније.

3.1. Развој уставне доктрине о правима из области социјалне заштите у периоду од 2002. до 2006. године Уставни суд је почео да формира доктрину економске кризе приликом одлучивања о различитим питањима која су се тичала исплате пензија, па поред осталог и о њиховом смањењу. Та питања су се јавила због последица регионалне кризе, назване „руска криза“ (1999–2002), која је изазвала смањење фондова у неким областима, па и смањење неких од зајемчених социјалних права. У својој одлуци од 23. августа 2005. године, Уставни суд је запазио да је општепознато да је 1998. године, као и касније, дошло до изузетно тешке економско-финансијске ситуације у Литванији која је, пре свега, била одређена економско-финансијском кризом у Русији, као и другим спољним факторима, који су се веома негативно одразили на економско-финансијске системе различитих држава, па и Литваније. Познато је да у државном буџету 1999. године није прикупљен изузетно велики део фондова потребних за финансирање образовања и здравствене и социјалне заштите, као и за друге потребе друштва и државе и извршавање других државних функција. Уставни суд је сматрао да дужи негативан утицај изузетно тешке економско-финансијске ситуације, која се јавила крајем 1999. године, на прикупљање и извршење државног буџета, треба оценити као чињенично стање које законодавац не може занемарити. У својој одлуци од 23. априла 2002. године, Уставни суд је, приликом испитивања критеријума за израчунавање једне од додељених државних пензија, формулисао доктринарни став да се законским прописивањем врсте пензија, лица која полажу на њих право, основе за доделу и исплату пензија, услова и висине пензија, успоставља и обавеза државе да поштује уставне принципе о заштити легитимних очекивања и правне извесности у области одржавања пензионих односа. У овој одлуци, Уставни суд је по први пут изразио став да је на прописану законску регулативу могуће усвојити амандмане који се неповољно одражавају на одржавање пензионог фонда, и то једино ако се јави посебна ситуација у држави и само када је то неопходно да би се заштитиле друге уставне вредности. Такви амандмани могу се увести једино законом, водећи рачуна да се не крши Устав.